

سجده و امر هم شوری چشم

مجله ادبی

۱۳۱۴

تخلص وطن

اعلاى دين

(شورای امت)

۳۶

نه ۲

هریر ایچون سنده کی آتش غروشدر :

(بازار ایتسی کونلری نشر اولنور)

آدرسز :

قانون اساسی

صندوق البوسته عمره « ۲۲۰ » مصر القاهره

CANOUN-I-ESSASSI

BOITE SPECIALE

N 330

CAIRE , EGYPT

نه ممکن ظلم ایله بیداد ایله احیای حریت
چالیش ادراکی قالدیر مقتدره ک آدمیتدن

کال

نسخه ۱ غروشدر

داخله دولتان ارباب غیرت و حیه نشر و تمییزی
تمهد ایندی کی حلاله مجاناده کوندریلور

میر - نوی :

ص - جمال

۳۱ مارت سنه ۱۳۱۵

عثمانی اتحاد و ترقی جمعیتک مروج افکاریدر

۲ ذی الحجه سنه ۱۳۱۶

دیوبند شروطنی اهالی به آکالاتامق شریعتہ دینہ ملتہ عفو اولخانز بر خاشلکدر حکمدارانی وغادل اولسہ یلہ شروط و اوصافنی ملتہ اکالاتق علمای اسلامک وظیفہ سیدر. هیچ برینی حائر اولمدقندن ماعداد صولک درجده سفیه، مسرف، خان، جاهل ظالم بر حریفہ عموم اوزرینہ دین اسلامجہ اطاعت فرسدر دینک صولک درجہ الحقائق ادبزلکدر.

(تابعہ دی وار)

موابع

(وان کان مرأ)

بش اون سنہ دنیرو مصرده نشر اولوب سامان عبد الحمیدی آدم ظن اتمک خطاسیله مجانآفدین و تمجید ایدہ کان و حکومتک مساویندن بحق کنہ بعد ایله کشدینہ عالم اسلامی عنیدہ بشون جرائد مأجورہ سندن زیادہ خدمت اجتنی اولان المؤیدہ جریده سی کچکدرده اقدام غزہ سی صاحبی جودت بکک بر مکتوبنی نشر ایشدی. جودت بک اهل اسلامک ندنی و انحطاطندن مع التأسف اوزون اوزادی بحث ایدرکن شمیدیکی اسلام علما سیله امراسنی همسزک تبصص، تلقی، عرفانسرزقی، اشاعه اوقات کبی عیوب و نواقصه انہام ایلمش ایسہ ده بوجہت او قدر شایان مناقشہ دکدر. لکن عالم اسلام نظرندہ احوال حاضرہ قتالنی مؤایتندن بادشاہ عبد الحمید خان بری کوسترلوب آنجق عموم اسلام علما سیله سار کبراسنہ عہدہ لرینہ مرتب و نظامنی سوء استعمال ایلمک لیرینک انباتی مراد ایلمدیکی مکتوب مذکورک محتویات عمومیہ سندن مفهوم اولمشدر. مقصدی بواولہ بش اولسہ استنبولہ یومی جریده سی بولنان جودت بکک اورادہ نشر ایدہ میہ جکی او مالده بر مکتوبی مصرده دخی نشر ایتدیمرکے جسارت ایدہ سیله جکی مأمول دکدر. بونک ایچوندرکے شام فضا سندن بر ذات ۲۰ شوال سنہ ۱۳۱۶ تاریخیلہ و مذکور عنوانہ (المؤیدہ) غزہ سنہ بر مکتوب حقایق اسلوب کوندروب جودت بکک مکتوبہ جواب شانی و یرمک وجوبنی حس ایلمشدر.

بونک المؤیدہ له نشری ده حکومت شاهانہ مک مغالیله اکاذینک مصرده عموم طرفندن آکالاتمغه باشلادینہ و آرتق اخذاسنہ محل قالدینہ دلالت ایلمدیکی کبی سموجناب خدیونک ده مابین بولتیقه سندن یزار وهر خیرندن تأمید اولوب انکلتزه ایله انی کچمک طریقہ حیثیتی وقابہ اتمک فکرینہ دوشدیکنی انبات ایدیور.

المؤیدہ غزہ سی معیت خدیوبہ نک باشلیجه اسان حالی و حکومت حاضرہ مصریہ به اک معارض اولان مصری حزب وطنیک — که منک مخصوصی هر حالده عبد الحمیدہ عرض عبودیتدر — تر جان افکاریدی. مذکور حزب وطنیک ده مدایع شاعانہ طنطنہ سیله مصر حکومتی مؤاخذه سی نهایت بولدی. حضرت فخبمہ خدیوبہ ده سودان و قافنامہ منک عقدند نصکره انکلیزلرله مسالت طرفتده وکلا سیله مسابقہ باشلادیننی وجه سنہ تقدم ایلمدیکی شواهد احوال ایضاح و اثبات ایلدی.

فاضل مشار الہک مکتوبنک اک مہم فقرہ لری بروجه زیر ترجمہ ایلدی.

امویہ. عباسیہ و عثمانی دولتلرینک اسباب ترقی و تذریرینہ دائر بر خیلی حقایق تاریخیہ سرد و امت اسلامیہ نک دولت عثمانیہ ایله دینا وسیاۃ ارباطندن بحث ایلدکن سکرہ دیورک و عثمانی دولتی ضعیف قیلان اسباب مؤثرہ ازدیاد ایدہ ایدہ دولت، جسمی غربا و دخلا دن عبارت بر حالہ کلدی. اهالی ده دشمنارک و والرنجہ کوزتدیکی و غرضکارلرک الاریلہ صاغدینی حیوانات اولدی. «الله» سنی اسرکے سون «بکاسویله که امت ارتق قنی قوتلہ قائم اولور و قنی ایاق اوزرہ طورر. بر حالده که قوۃ غالبہ اوغلارندن غیرئ اشخاصک اللہ در. شہسہ سز بیلیورسک که امتدن نہضہ (حرکت، قیام و ترقی) دعوت و دعوتخیرلہ اولور. دعوت ده اولا اخلاق اصلاح ایدن و قنوسک اگر یلکنی طوغرولدن انجق دین لسانیلہ اولور. نانیاداخل (تعامل) تجاری و امتالیله اولور. سکرہ و نهانی اولہ رق قلبیلہ اولور. الله تاملی نک عامل و جاری سنی بودر. که عصر لردن برو اوروبا اقوامی موجبجہ اخذ و عمل ایدیور. بزدہ لسان دینی ایسہ قوۃ مرکزیه بی ضبط ایدن دشمنار انی قطع ایلدی. هر زہ ده هر نہ گونه حرکت طویار، سزدرلسہ اکا عصیان و خروج سیاسی انوائی کیدروب ارکاتی سلاحیلہ اوغلاریلہ بیقمغه دولتی حل ایدرلر. حرکت تقدیرامکانده بر مسلمان عثمانلینک فکرینہ خطور ایتز. خصوصیلہ اندہ شرعہ مخالفتندن و وارسہ واردر. اجاب ده دولتک دوشمنی انتظار ایدیور و العیاذ باللہ.

بز عثمانلیرک غیر یزنده کوریلان نہضۃ ادیہ (ترقی معنوی) مظاهری زہ ده در. دیرسہ که سانیرمک بونک ده اسبابی بیلمز دکلسک دیرم. بعضینہ کلامک سیاقده اشارت ده ایتدم. بر طاقم اوروبا امتری حکومتلری حس ایتمکسزین فصل قالدی

دیرسہ که بزملہ انلرک آره سندہ کی فرق و جوعیلہ مظاهر در دیرم.

برنجیسی شودر که اقوام غنایہ اغراضنک طوائف تنوعیلہ متنوع اولسی داخلی و با خارجی مدد و قوت اولمدجہ بر قومنک قاقمسنہ اعظم مانہدر. امت اسلامیہ نک بو ایکی قوتدن محروم بلکہ دہ اشارت ایتدیکمز کی حرکتدن منع ایدلش بولمنسی جہتله کندی کندینہ قیام و ترقیسی حد ذاتندہ محالدر. ایکی قوتله بردن قیام ایدن عناصر سائرہ بونک خلافتده در. ایکنجی وجہ بودر که ستر طدن سکرہ قیام و ترقی انباتک یتسدر سیلہ و بونک قائم اولقی اوزرہ شہسہ ایدلسیلہ اولور. بونی ایسہ عموم امت اسلامیہ ضایع ایتمشدر. عثمانی اولیان مسلمانلر رجہتدن تعلیم اجباریلہ و دیگر جہتدن تصدیق اولمقلہ انی ضایع ایتدیلر. عثمانی مسلمانلری ایسہ انی مکاتب معلملرینک، و مدارس رسمیہ ریلملرینک، معارف مدیرلرینک تعلیملریله ضایع ایتدیلر. بونلر اوکیسہ لردر که پایتخت انتری انباتی امتی الحاد لسانیلہ و دینی استیزا ایله و قلوبہ افرنج و تفرنج محبتی القا و حیثیلہ و نظیرورلرک آثارینی بلکہ افراد امتک اخلاقیلہ یورکارندن سرور و ادبی نزع ایله عدالتدیرمق ایچون ولایاہ آتیور. حتی عاقل مسلمان او غلارینک جہانی مروتلرینک، قومیتلرینک، ملیتینک واسطہ سیله اشاعہ اولدیننی شہسہ ترجیح ایدر اولدی.

یرودندہ معارف قومیسونک مکاتب ابتدایہ ورشدہ معلملرینک ایشنی بالکلیہ ترک و اہمال ایلدی حالدہ بیانو ایله نسان فرانسوی معلمه لرینک معاشانی تأمین ایلمک اہتامی عقلایی کولدریر احوالندن دکایدر؟ — لکن اغلامق کی کولمکله کولدریر — اوچنجیسی — سن بیلیورسک که بعض اقوام و امک قاقمسنہ سبب اولان ترشیج (استحضار) امرای قوتلہر عیہ نک معاونتی اولمقلسزین کافی اولماشدر.

بودہ امت اسلامیہ نزدندہ مفقود در. چونکہ بالذات امرای قوتک (کبرای حکومت) اکثریسی نہضۃ اسلامیہ نک اعداسیدر. انک ایچونور عیہ امراسیلہ (اشراف قوم) علما سنہ وار قوتلہ مقاومت ایدرلر. حالبوکہ بونلرک غیر یزلیله عکسنی التزام ایدرلر.

درنجیسی — بالادہ تاریخ صادق شہادتیلہ انبات ایتدک که هر امتک خیر و شرینک مصدری دارالملکی و قوۃ عنصرینک مرکزیدر. ایدمی ای امتک امراسیلہ علما سنہ طعنده غلو ایدن کیسمنہ! جہلہ و خصوصاً امتک امراسیلہ علما سنہ قدودہ شریعت ایچون قاضی

ورعیه ایچون زاعی و قانونله حاکم و دینه امین و امنالی اولقی ایچون دار الحلافة دن صدور و ظهور ایدن آمرله عالمله ریسلره و بو کیلره نظر کی بر کره عطف و ارجاع ایت ده جوق علمانک شهرتزلکله نجاهله انصفه اضطراری و بعض امرانک ذل و نفاق کینمنه مجبوریتی سکا ظاهر و منجلی اولور . عالم بشقه وسیله ، تعینی اولیمان صدقه سنه و مستغنی اوله مدینی وظیفه سنه امین اولقی ایچون کما ماق اتخاذ ایدیور . هیچ برشی بیلمه مکدن کلور . امیره عاینه افترا ایدیان مجرد بر که دن ویا کندوسنه نسبت اولان بر حرکتدن و یا خود افتادندن امتناع ایلدیکی بر غایتدن طولانی وطنندن . تفرسیدن و یا املاکنه تسلطندن امین بولنه بیلمک ایچون ذل و نفاق اختیاره مخطر اولور . بوجرا ایرک هبسی ایچون شواهد وارد که ایرادندن صرف نظر ایندم . بوجالده ملت امراسیله علماسی فوقلرنده کی قوت قیلبندن حیث مایه ابله غیرت و طینه و قویه یک محوسنه عامل و ساعی اولدینی وقتنه یابارنه ایدرلر . دولت ایه (اعزها الله) قنا مأمورلرینی غیر مسئول ایتدی . و جریده لری انلره رقیب ایدیه جکی برده انلری جریده لره رقیب قیلدی . جریاده قول فصل اثر ایچویدر . قضای مبرم جرائد اوزرنه در . و هکذا انلره بتون امورده اطلاق عنان ایلشدیر که بر جهندن عدم مسئولیتلرندن و دیگر جهندن اجرای فزوده انلره اطلاق عناندن طولانی شرع و قانون کاغذ اوزرنده مرکبدن عبارت قالدی . اشارت ایلدیکم تجاری عمومی شرکتلر مثله سنه کلنجه یوکا جواب اوله رق حق قالمه جق اسائه ایله اکثفا ایدرم .

برنجیسی — کیمدر که ده شق شمندوفر بولنک شرکتنی تأسیس ایتدی و و معتمد امینی کوندردی ده !!! او شرکی بر شرکت اجنبیه قاپ ایلدی . بو قاپ و تحویل باب عالینک علم و معرفتله اولدیمی اولدیمی ؟

ایکنجیسی — بو سوزک مثلی بیروت لیا تنک و حوران و صیده شمندوفر لرنک شرکترلری ایچون ده واردر جمله سی وطنی اولقی اوزره تأسیس ایلدیکی ثابت بولندینی حالده ایچون اجنبی شرکترلرینه قلب اولندیلر ؟

اوجنجیسی — قننی فساد و خلل شام طراباس شوسه شرکتنده ظهور ایتدی که مدرینک طراباسدن حابه قدر شمندوفر امتیازنه نائل اولقی ایچون اوج سنه مدتله بتون مساعیسی صرف ایلدیکی حالده خالباً رجوعنی موجب اولدی .

درنجیسی — قننی تأمیندر که یوسف مطران انی قدیم ایتدی ده طراباس نهای شرکتنک قدیم ایلدیکی تأمینلره رغماً مذکور مطران نائل اولدینی امتیازات عیدیه موفق اولدی . شرکتنک صاغلام تأمینلری وارکن خاسر و مطران هیچ تأمین یوقیکن ظافر اولدی (یوسف مطران سوریه لی بر بابا زدر که عبدالحمیدی بار سده بر خلی ذم و شتم ایلدکن صکره حق سکوت اوله رق کندوسنه رتبه لر نشانلر و جیم احسانلره برابر مذکور امتیازلر و بر به لک خلیفه حضر ترینه ظفر و غلبه سی تصدیق و الصورتله صلحه راضی اولسی موفقیات جناب خلافتنا هیدن عد اولتشر . (قانون) بشنجیسی قننی حق و سبیله بیروت صولربنک امتیازی شخص واحد و بر به لک بیروت بلدی سنه ترجیح اولندی (او شخص واحد ده لوندره ده حریت غمزه سنی فراچ سنه قشر ایدر که عبدالحمیدک قالین قفاسنه اورده اورده مذکور امتیازی الان فارس) ایتدیر .

او وطنی شرکتلرک بو اعماله اقتدار ی اولماق ظنی راجح کلدی دینلورسه بو عذر بیروت صولری مسئله سنده ساقطلر . ننه کیم سائر مسائلده ده مرود در . بوکا دلیل شرکتلرک احاله اولندینی کسانک عدم اقتداری تحققی ایلدیکندن امتیازات مدتلرنک تمهید ایدلش اولسیدر . دولت انلره مدتلری تمهید ایتمکده بولندی . نا که حیفا شمندو فرینک و حلب ، قدس و شام بوز فایزیه لرینک امتیاز لرنده اولدینی کبی امتیاز لرینی صاعغه موفق اولدیلر . بونکله برابر شامده بوز فایزیه سی حکومتله اهالی نی سنه دایم بیک لیرادن زیاده اضرار ایدتیور . لکن عذر حقیقی شرکات و طینه نیک باب عایدیه « مابینه دیمک اولادر » قوه نافذه اصحابی نرزدنه قبول بیوریان و ساطله استمدادی بولنما قدر . ضد لرینی ایلرویه سوران و انلری بوصولده بکلن عامللر نرزدنه کی استمدادن ده محرومیتلری وارد (یعنی اجنبیلر کبی عثمانیلر خا کای شاهانه به کاه رشوت تقدیمی و کاه شدت ارانه سی یوللرینی بیلمیورلر . « قانون »)

سوزک خلاصه سی دولت علیه رعایاسندن اولیمان مسلمانلری اوروا دولتلرنک مسلمان اولیمان عثمانیلری محافظه ایلدکلی و ساطله محافظه ایتمز و مأمورلرینی عدل و استقامت و کمال نمونه سی یابماز و جریده لیه اتمه مأمورلرینک اعماله مراقبه و یرمز سه نهضه (حرکت و انتباه) محالدر . طلب و انتظار ی ده محال اندر محالدر و السلام .

« بزده دیرز که ترکیاده اهل وطنک خیردن محروم و اجانبیک هر ایستدیکنه نائل اولسی عبد الحمیدک سیاستندن و ده طوغریسی دانشندن ناشیدر . عونه سی افکار شهریاری موجبنه حرکت ایدر اشقیا کرویدر . »

خلفه نیک صرمند

آ گلستدن تأدب ایدیلر بر فضیحه

شوکتلو شهریاری

دور کده ذالتره ، فضا جلره ، مصیترلره بر نهات و بر به لکه جکی ؟ خلی زماندنبرو اعمالک ، افکارک ، اخلاقک بحق مؤ اخذ و تحفظه اولتیور سده شمدی به قدر حرم هایون ناموسنک حفظه متعلق بر قصورک ایشیدیلوب یازلامشمدی . انجق اورده طویلان یوزلرجه حرم جاریه لرنک یوزلرینه نظرک ، شخصلرینه « قرب » دنا جائز اولمدیفندن و انلرک اوغورنده اوقدر اموال ملت اتلافی نص قرآنله منی اسراف قیابندن بولندیفندن دفعاتله بحث ایلدی . لکن سائر مواعظ شرعیه ابله بالجه مباحث نافعه کبی بوده هبیه کیتدی هیچ برشی سکا زدر قدر تأثیر ایده مدی . شبهه سز سنی بر از اوتا ندر مق موفیقی هر احتمال خارجنده در . سنک ملت عثمانیه به قصد ایقاع ایتدیکنک قناقلرک بیکده بری مقدارینی دنیاده الک الحق بر چنکانه کند و طافه سنه سهواً یابمش اولسه حیاسندن هیچ بر کیمه نیک یوزنه باقمز کدرندن چاتالار ویا انحرار ایدردی . ماته ایتدیکنک بحساب قناقلر دن و انیمور سه ک حرم هایونده بکی وقوع بران دهشتنی فضیحه دن ده اوتانیه جقمیسک ؟ اصل اولورده اوقدر احتراز که رغماً بر کنج انکلیز کوزده جاریه لر کدن بر به لکار انکیز مناسبده بولنخه یول بولور . نهایت بر چاره ده بوله رق اوخدر بری آلوب استانبولدن بومابه قاجبر دنیاده قننی بادشاه حرمنده بویه بر ذالت واقع اولشد . ایشیدیلدیکی وقت قانون اساسی هیئت ذکرندن حیابدوب اعلانندن اختیار سیکوت ایلشدی . لکن نه فائده : اوضیحه کبرانک آوازه سی عالم مطبوعه عکس ایتدی . طول و در از کفت و کولره سرمایه اولدی . سکوتنه محل بر اقدی .

شهریار ! اصل قباحث سنده در یوزلرجه جاریه لری حبس ادوب آز دیریمی اطعمه ابله بسله مک ، فاخر البسه کیدیر مک ، شوخانه جلورله الشدیر مق خطا لرندن بشقه هر برینی شهوت انکیز طور و حرکتنه کوره هدیه لره . مستغرق ، التفاتلره مظهر ابلکم صورتیه ده تمایلات طبعیه لرینی تحریک ایتدکن